DAILY
اراده
د افغان نشراتی مرکز ملي خپلواکه ورځپاڼه
سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ ش
سال سوم شماره بیست وهفتم
شماره مسلسل ۱۰۸
چهارشنبه ۱۶ دلو ۱۳۸۱ هـ ش
۴ ذالحجه الحرام ۱۴۲۲ هـ ق
5 February 2003

PROPERTY OF ACKU
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

کرزی به راتلونکی انتخاباتو کی برخه واخلی ؟

د افغانستان د انتقالی دولت د مشر یو ویاند د سه شنبی په ورځ وویل چې د انتقالی دولت مشر حامد کرزی تر اوسه دا پریکړه نه ده کړې چې آیا د دوه زره څلورم کال د جون د میاشتې په عمومي انتخاباتو کی به بیرته خپل ځان کاندید کړی او که نه ؟

د واشنګټن پوسټ په کمپیوټری صفحه کی د دوشنبی په ورځ د کرزی سره یوه مرکه خپره شویده د نوموړی د خولی څخه ویل شویدی چی دی به نه ښایي چی د دوه زره څلورم کال په تاکل شوی عمومي انتخاباتو کی ځان کاندید کړی .

سید طیب جواد د رویټرز اژانس ته وویل چی نوموړی تر اوسه په دی پړی کړه نه ده کړی ، په اوسنی وخت کی کرزی ددغی دورې په دندو کی بوخت دی چې هغه بشپړې کړي د انتقالي دولت مشر تراوسه په دی هکله زیات فکر نه دی کړی چې په انتخاباتو کی به برخه واخلی او که نه که کرزی خپل کارونه په ښه توګه سرته ورسوی او خلك د هغه ملاتړ وکړی او له نوموړی وغواړی چې ځان بیرته کاندید کړی نو کرزی به په دی اړه غور وکړی او له خولی چې وائي : دا هم کله چې تاکلی وخت راشی ممکنه ده چې زه په نو هغه وخت به دا پریکړه وشی و داشنګټن پوسټ د کرزی له خولی لیکی نوموړی په کلکه غواړی چې په راتلونونکی کال کی عمومی انتخابات تر سره کړی خو ورځپاڼه د کرزی کیفیت غوښتونکی یم نه د کمیت .

ملاقات مارشال فهیم با سفیر روسیه

مردم افغانستان از انانیکه در شرایط دشوار در کنار ایشان قرار داشته اند ، اظهار امتنان مینمایند .

این مطلب را مارشال فهیم معاون ریاست دولت و وزیر دفاع ملی در مذاکراتی که با سفیر روسیه دیروزانجام داد ابراز نموده افزود : کشور روسیه از تاسیس اداره موقت تا کنون نقش خویش را با سهمگیری درعرصه های علمی ، فرهنگی و اقتصادی بصورت درست ایفا نموده است کشور ما طی مدت زمان طولانی از مسیر تکامل عقب مانده واکنون وارد مرحله اعمار مجدد گردیده است . کشور روسیه در پهلوی جمیع ملل در اعمار و بازسازی کشور ما سهم ارزنده خویش را ایفاء نموده که این مسئله در تحکیم روابط میان دو کشور مفید واقع شده است .

متقابلاً سفیر روسیه ضمن معرفی اقای سرگی سیون عضو پارلمان وانجمن فرهنگی روسیه و افغانستان همکاری کشور متبوعش را با افغانستان ابراز نمود سپس رئیس انجمن فرهنگی افغانستان هدف سفرش را به افغانستان تحکیم مناسبات ، تبادل تجارب و همکاری با وزارت صحت عامه ، اکمال شفاخانه ها ، تربیه داکتران ، و مساعدت ساختن شرایط برگشت متخصصین افغانی که در روسیه زندگی مینمایند خواند .

پاکستان کی پنځلس کسان مړه شول

پرون په پاکستان کی د ماشومانو په شمول پنځلس کسان هغه وخت ووژل شول چی ددغی هیواد په ختیځ کی یوه لاری چی د اور لوبو شیان په کی بار وء وچاودیده .

پولیسو وویل چی دغه چاودنه د هند پولی ته نژدی د سیالکوټ په بنار کی شویده د پولیسو مامور سید احمد ګل وویل چی په دغه چاودنه کی لږ تر لږه پنځلس کسان مړه او زیات شمیر نور تپیان شویدی .

تدویر سیمینار در وزارت مخابرات

زیر عنوان انکشاف بازسازی سراسری سیستم مخابرات در کشور دیروز سیمیناری در تالار وزارت مخابرات تدویر یافت . به گزارش اژانس اطلاعاتی باختر در این سیمینار که به ابتکار وزارت مخابرات راه اندازی گردیده . هفتاد تن از پرسونل مرکز و ولایات مربوط وزارت مخابرات شرکت ورزیده اند .

در محفل آغاز کار سیمینار اقای هدایت امین ارسلا معاون ریاست اداره انتقالی اسلامی افغانستان و محمد معصوم ستانکزی وزیر مخابرات در رابطه به تدویر همچو سیمینار های آموزشی در امر ارتقای سطح اگاهی پرسونل وزارت مخابرات صحبت های مبسوطی نموده هدف دایر ساختن این گونه سیمینار ها را بلند بردن سطح دانش مسلکی کارمندان وزارت مخابرات در ولایات و اشنایی انها با تخنیک و تکنالوژی جدید در ساحات کمونیکیشن و مخابرات خواندند .

د افغانستان سوکالی د ګاونډیانو په ګټه ده

د لوی لوبشرکښ حامد کرزی په نامه

سرمقاله

افغانستان په تیرو څه د پاسه دوه لسیزو کی د ګاونډیانو د لاسه زیات کړاوونه او ستونزي لیدلی دي . دا ټول د غم کلونه د هر شریف افغان په مغزو کی پراته او ددي خونړیو ورځو شپو د یادولو غم نه لري . له نیکه مرغه د بن د ترون په رڼاکې د لنډ مهالي او مینځمهالی اداره او په تیره بیا د تیرکال د دسمبر په میاشت کی د کابل د ترون په نامه د ښه ګاونډیتوب ژمنی را مینځ ته شویدی . مینځ مهالی اداره هم زیار باسي او هم ملی دنده لري چې د ګاونډیانو سره د متقابل احترام په رڼا کی د ښه ګاونډیتوب فضاء برابره کړی چې د افغانستان او د ګاونډیانو ښې اړیکی د هیواد د ملی امنیت . ثبات او بیا رغونې په چارو کې ګټوري دي پاتی دي نه وي چې د افغانستان امنیت . د خاوری تمامیت اوملی حاکمیت د سیمې او نړۍ د سلامتیا له پاره ضروری دی . پدی اړوند مونږ یو خل بیا د پاکستان د اسلامی دولت مشر جنرال پرویز مشرف تګ په هکله د روسي هیواد ته یادونه کوو . زمونږ دا دوه ګاونډی د پاکستان او روسی هیوادونه د بده مرغه ۱۳۵۷ کال د ثور د کودتا څخه وروسته د افغانستان په کورنیو چارو کې سترونده لري چې د ډیرو افغانانو په اند دواړه هیوادونه د افغانستان د زیاتی ټباهی او بربادی مسوولیت په غاړه لري . ددې مهم تاریخی واقعیتونو په پام کې نیولو سره دا دواړه هیوادونه باید د افغانانو په وړاندی د تیرونه پیښمانه او د افغانستان د نیکمرغی په لار کې د افغانانو او نړیوالو سره اوږه په اوږه ګام پورته کړي . که چیرې دا دواړه ګاونډیان لکه څرنګه روسان د نړیوالو په تیره بیا د امریکایانو د موجودیت سره په سیمه او افغانستان کې جوړنه دي او همدارنګه د پاکستان خپلې مهمې کړې د پخوا په څیر هم د امریکي د موجودیت ضد او هم د خپلو پلویانو د اقتدار خوښونه وینې نو که ددي دواړو ګاونډیانو نړدی کیدل یوه نوې پلمه د امریکی سره په رقابت کې وی نو ددې څخه بیا هم د تیرو بدو کلونو د بیا غمیزې د پیل کیدو نښه به وی . خدای دی وکړی چې داسی نیدنی اوژمنی نه یې څکه دا خل پایله به د ګاونډیو هیوادونو هم بدمرغه کیدل وي ددي یادونې څخه موخه ده چې د اشغال کلونه یا استعمار د منځه تګ په حال کې وي او تاریخ دا ثابته کړیده چې افغانستان یو خپلواك او ناپیلی هیواد دي هیڅکله به د ګاونډیو او یا نړیوال زیر خواك تر اغیزې لاندې را نه شي . د افغانستان د تاریخ د مطالعې په رڼا کی تولو ګاونډیو او نړیوالو ته پکار ده چې د تیرو غمیزو جبیره وکړي تر څو سیمه او نړۍ تر یو حده د بدمرغیو څخه وژغورل شي .

ثدویر سیمینار در وزارت مخابرات

عراق د زورونو لاندی

عراق وروسته له دی د پراخه زورونو لاندی راغلی چې د متحده ایالاتو د بهرنیو چارو وزیر کولن پاول پرون ژمنه وکړه چې دی به په دی هکله پاخه دلایل وړاندی کړی چې بغداد د ګڼی ویجاړی وسلی پټی ساتلی دي . ځکه د ملګرو ملتونو د امنیت شورا ته له وینا د مخه کولن پاول د ورلې ستریټ ورځپاڼې کی لیکلی دی سره له دی چې تراوسه ښکاره ننښی یا داسی توپك چې لوړی ور څخه پورته کیږی نه دی ترلاسه شوی خو نړی باید پر دی پوه شی چې عراق د نړیوالی ټولنی د ارادی سپکاوی کوي .

له بلی خوا د عراق رژیم د مشر صدام حسین علمی مشاور امیر السعدي په بغداد کی وویل چې : که چیرې متحده ایالاتو باور کیدونکی حقایق درلودلای هغه به یې د وسلو نړیوالو پلټوونکو ته ورکړی وای .

امریکا شمالی کوریا ته نوې ګواښنې کړې

شمالی کوریا پرون وویل د امریکا متحده ایالاتو په سیمه کی خپل پوځونه زیات کړی اوغواړی چې شمالی کوریا وځپي .

تیره ورځ د امریکا پوځی چارواکوویلی امریکا غواړی دلویدیځ آرام سمندرګی سیمی ته خواکونه واستوی ترخوشمالی کوریا وډاروی چې د عراق سره د امریکا د احتمالی جګړې څخه ګټه وانخلی .

پوځی چارواکوویلی دي د امریکا د دفاع وزیر دانل رمزفیلډ باید د کوریا تابوورمی ته دهوائی اوسمندری خواکونو تلوامرور کړی

ثدویر کنفرانس سراسری زنان

کنفرانس سراسری زنان افغان دیروز به همکاری اداره خدماتی اسیا و وزارت امور زنان د رهوتل انتر کانتینال تدویر یافت .

آژانس اطلاعاتی باختر گزارش میدهد در اغاز کار کنفرانس پیام بابای ملت اعلیحضرت محمد ظاهرشاه توسط محترمه شکریه بارکزی رئیسه اداره خدماتی اسیا و مدیر مسوول هفته نامه آیینه زن قرائت گردید در پیام ضمن تمجید از فعالیت های زنان کشور در حیات سیاسی ، اجتماعی ، فرهنگی و اقتصادی کشور امده است خوشبختانه در کشور ما زمینه مساعد گردیده است تا زنان افغانستان در مسایل اجتماعی ، سیاسی ، اقتصادی ، کشور رسماً و عملاً سهم بگیرند ، همچنان در این کنفرانس پیام محترم حامد کرزی رئیس اداره انتقالی اسلامی افغانستان توسط محترم عبدالحمید مبارز معین نشراتی وزارت اطلاعات و فرهنگ قرائت شد . در پیام تصریح شده است : خواهران عزیز! تصمیم داشتم در این کنفرانس بزرگ و سرتاسری خواهران خود اشتراک نمایم ولی نسبت مصروفیت زیاد نتوانستم در کنفرانس اشتراک و اهداف و ارزوهای اداره انتقالی اسلامی را باز گو نمایم . بهر حال پیروزی های هر چه بیشتر شما را آرزومندم .

خبر می افزاید کار کنفرانس تا ساعات عصر روز ادامه یافت .

منطق وزارت امورزنان منطق انحصارنیست (ص ۲)
جفور بوسنته های اخادی چا وخت پایان می یابد (ص ۴)
خواندنیهای جالب (ص ۳)

می گویند سوارازدل پیاده نمی آیداگرکه می آمدآن بالایی هاییکه سواربرموترهای کروزین ازکف چهارراهی پلازاعبورمی کنند.ازدل هزاران شهروندیکه روزانه اززیرزمینی تاریک وبدون برق چهار راه عبورمی کنندمی آمدند.

افغان ښځه:

د میا آروال لیکنه:

پوهیږی چې غمشریک اوجیب شریک ویږئ

ویل کیږی چې ښځه د ټولنی د نیم بدن په حیث لږ تر لږه د ټولنیزو اړوندو حقوقو خاونده ده، خو زه وایم چې ښځه تر دی زیات حقوق ځکه لری چې هر نارینه دیوی ښځی ځوی، ورور او خاوند دی چې دغه دری واړه (خور، مور او میرمن) پر نارینه خانګړی حقوق لری چې دا حقوق جمع دهغی خپل انسانی حقوق ښځی ته د زیاتو حقوقو ورکولو ثبوت دی.

په افغانستان کې د افغان ښځو روا حقوق دا فراط او تفریط له مخی تل تر پښو لاندی شوی په دی معنی چې د شوروی د مزدورو رژیمونو په دوران کې ښځی هغو لارو او چاروته سوقیدلی چې انسانی کرامت د ښځی له پاره اجازه نه ورکوله او تر هغوی راوروسته په تیره بیا د طالبانو په واکمنۍ کې هسی سلوک ورسره وشو چې دهغی اسلامی حقوق ئې هم ترپښو لاندی کړل.

اوس چې د بشری غوښتنو له مخی د افغان ښځی د حقوقو د تامین له پاره ملی او بین المللی پاملرنه را اوښتی ده نو هر چا دښځی پ اوږو توپک ایښی او دهغی له حقوقو نه د دفاع دعوه کوی. همدا اوس په افغانستان کې د ښځو وزارت رامنځ ته شوی که مې مبالغه نه وی کړی څه ناڅه، ۴۰۰ شخصیتونه، ښځینه دفترونه او انجوګانی میدان ته راوتلی او ښځو ته د خدمت سینه ډبوی.

که ووایو چې تر اوسه د افغان میرمنی له پاره له تبلیغاتو او ډنډورې پورته څه نه دی شوی، څوک به مو ته ملامتوی دا ځکه چې په عملی ډول هغه څه چې د افغان میرمنی له پاره لازم دی په فیصدی توګه هم نه ترسترګو کیږی. د ښځو وزارت پر همدی قناعت کوی چې په څو ولایتونو کې ئې د ښځو ریاستونه او د زده کړی څو کوټی په شمارکورسونه جوړکړیدی.

که د ښځو د وزارت پرسونل ته پاملرنه وشی او هر لس تنه ئې د ښځو له پاره یو کار وکړی ښائی چې هره ورځ به نږدی ۲۰۰ ځله خدمت شوی وی او که د بهرنیو انجوګانو کار ورسه مل شی نو بیا خو په غوړی لاغوړئ. شی د افغانستان دولتی واکمن وائي چې په دی لړه موده کې د ۲۵ کلنی جګړی ناخوالی نشی بشپړیدلای. مونږ له دوی نه د معجزی هیله نلرو، دا منطقی هم نه ده چې دغه نیمګړتیاوی دی په یوځل او یوشان په ټول افغانستان کې بشپړی شی. خو دا غواړو چې د وخت او بودجی د لګښت سره سم دی کارونه ترسره شی.

په دی تیرو دوو اونیو کې د جرمنی د هیواد په مالی او مسلکی مرسته له افغان میرمنو سره د مرستو له پاره دوه خبرونه خپاره شول یوی ۲۸ تنو افغان ښځو ته د موټر چلولو د زده کړی سندونه ویشل وو او بل ئې یوشمېر نورو میرمنو ته د خیاطی د زده کړی د کورس خبرونه وو. لویدیزو مطبوعاتو د موټر چلولو زده کړی افغان ښځو ته دهغوی د حقوقو په ورکولو کې سترګام وباله او هغه ئې د افغانی ښځی له پاره ستره اړتیا وبلله او دائی د ښځی له هغه بندیز سره چې طالب چارواکو پری وضع کړی وو داسی مقایسه کړ چې: "هلته ښځی دکوره نه شوی راوتلای او اوس دادی پر سړکونو موټرونه چلوی" او دوهم خبر چې ښځو ته د خیاطی د زده کړی وو او هغه کولی شی له دی لاری د خپل تن او خواک سره سم ورځنی ژوند ته سمون ورکړی خو دا مهم خبر هومره تبلیغ نه شو دا ځکه چې تشریفاتی او تبلیغاتی بڼه ئې نه درلوده.

زه دلته دغه دوه موضوعګانی ځکه یا دوم چې د ښځو اساسی تبلیغاتی او تشریفاتی حقوق باید سره بیل کړای شی. افغانی میرمنی تر هر څه د مخه د ژوند د سمبالولو لومړینو حقوقو ته چې په هغه کې دښوونی او روزنې، روغتیا، کور درلودلو او مشروع کار کولو شرایط او حقوق دی پاملرنه وشی چې پر هغو سره ښځه کولی شی خپل ورځنی ژوند جوړ او په دغی ډول سره به د ځان کورنی او خپلی ټولنی د خدمت مصدر وګرځی.

که پردې غورو کړو چې راځی تر فرمایشی او تبلیغاتی حقوقو راتیر شو په کار دي چې د اسلامی او افغانی اصولو په رڼا کې افغانی میرمنو ته هغه حقوق ورکړای شی چې ددی لړ مقام، شان، شوکت او اړتیا سره سمون ولری. لازمه ده چې موږد خپلی ټولنی عینی او ذهنی شرایط و ځیړو، افراط اوتفریط دواړه د افغان ښځی او ټولنی له پاره د سپکاوی او ورک کولو سبب ګرځی. ګڼ شمېر افغانی میرمنو همدغه هیله څرګنده کړی چې نه غواړی د ختیځی او لویدیځی نړۍ د ښځو په ځیر نافذ حقوق ولری بلکه غوښتی ئی دی چې د خپلی اسلامی ټولنی سره سم حقوق باید ورکړل شی.

رښتیا هم که د افغان میرمنی روا حقوق په یو او بل نوم غصب: بدل رابدل او یا هم تر پښو لاندی شی او یا دهغی د حقوقو په نوم سوداګری وشي دا به هغه ګناه وی چې هیڅکله په ونه ښښل شی، نو افغان ښځی او د هغی د حقوقو د تامین د عویدارانو ته په کار دی چې د سبا ورځی له حساب او کتاب څخه به یې هېڅوک ونشي ژغورلای.

افغانه ښځه په ډېره هوښیاری روانی هلی ځلی ځاری او ګوری چې څوک په څه نامه او څه؟ دغه ډګرته راوتلی، څوک رښتونی دی او څوک غواړی چې ددغی، غم شریکی څخه خپلی جیب شریکی ته ترجیح ورکوی.

مسوولیت د چا په غاړه دی؟

باتور

عزیز خواننده!

نوشته نقدګونه ای از سوی محترمه لیلا خرم در صفحه دوم شماره ۲۶ روزنامه اراده مورخه ۱۵ دلو ۱۳۸۱ به نشر رسیده بود. این خواهر ارجمند شاید بدون اجازه وزارت امور زنان که گفته است تمام هستی و نیستی زنان در این وزارت محصور شده خواسته است بحیث یک عضو عادی اما فعال این سر زمین تغییر مثبت تر و شاید هم منفی نری در افشای منطق این وزارتخانه به وجود اورده، کاستی ها و نارسایی های این وزارت به قول خودش (فوق العاده) را در مقایسه با شعارهای این وزارت و فکر خودش به نقد بسپارد.

محترمه لیلا خرم نوشته است: (با این نام "وزارت امور زنان" زن را با تمام ابعاد معانی از دایره انسانیت و تشخص فیزیکی بیرون اورده است و ...) این خواهر ارجمند می داند که وزارتخانه به نام "وزارت شهدا و معلولین" نیز وجود دارد اما هیچ منطقی نمی پذیرد که شهدا و معلولین چون وزارت خانه ای را به نام خود کمائي کرده اند. از دایره انسانیت و تشخص فزیکی خارج شده اند. خوانندگان محترم می دانند که کیفیت ساختار قدرت سیاسی از یکسو و اهتمام به مسایل مهم کشور از سوی دیگر ایجاب کرده است تا هر موضوعی که حیاتی و مهم تلقی می شود وزارت خانه به نام ان تشکیل شود که از ان جمله وزارت خانه های امور مهاجرین، شهداء و معلولین و بالاخره وزارت امور زنان است.

محترمه لیلا خرم در قسمت دیگر مقاله اش نگاشته است: (با اختصاص وزارت مشخص به امور زنان! منطقاً چنین ایجاب می کند که زنان هرگاه در زندگی با مسائلی مواجه می شوند تنها و تنها با مراجعه به وزارت زنان حل کنند ...) چشم حسود کور! زنان می توانند برای داد خواهی و رفع مشکلات خویش به تمام ارگانهای ذیربط مراجعه کنند و استراتژی وزارت امور زنان نیز این است که زنجیرهای کشیده شده در پای زنان را چه در محیط خانه و چه در جامعه بر طرف سازد، اما باید متوجه باشیم که زنان در هر ارگان که مراجعه کنند فقط کاریکه در حیطه وظایف قانونی ارگانها است برای شان انجام خواهد شد.

وی پس از اشاره به ضرورت رسیدگی به امور زنان نوشته است: (زن از دیدگاه ایجاد وزارت امور زنان، ایده و مفکوره خاصي است که باید در طرز العمل و پالیسی شکل یابد یا هم متاع و ماده ای است جهت بدست اوری و کار بر ان ...) نویسنده بدون ذکر دلیل قانع بخش فقط برداشت های شخصی خود را از فلسفه ایجاد وزارت امور زنان ذکر کرده است. در تمام کشور های جهان به شمول افغانستان هزاران اتحادیه، انجمن، ارگان و سازمانهای وجود دارد که استراتیژی شان دفاع از حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی زنان بوده و مردان را در ان کوچکترین سهمی قایل نیستند. متاسفانه افغانستان کشوری است که در طول تاریخ میان دوخاستگاه افراط و تفریط در نوسان بوده است.

در زمان طالب و پیش از ان زنان افغانستان حاکمیت تفکر قبیله ای را تجربه کردند که تا امروز اثار جراحت شلاق در پشت و پهلوی شان دیده می شود. اما پس از سقوط طالبان به جای ایجاد یک اتحادیه یا سازمان و وزارتخانه ای را بمنظور مداوای زخمهای عمیق زنان تشکیل داده و بودجه کلانی را برای تثبیت این تفکر که زن دیگر متاع یا کالا نیست اختصاص داده اند. حتی کار به جای رسید که در جریان لویه جرگه زنان برای نخستین بار در تاریخ افغانستان برای تصاحب قدرت سیاسی تنها به یک وزارتخانه فوق العاده اکتفاء ننموده و برای تصاحب چوکی ریاست جمهوری استین بالا زدند. تمان این تغیرات ناگهانی و شاید هم افراطی ناشی از برکت همان فلسفه ئی بود که در ایجاد وزارت امور زنان نقش داشت

این خانم محترمه پیشنهاد کرده است که: (به جای وزارت زن منطقی تر بود اگر وزارت ویژه زنان و بیوه و خانواده های بی سرپرست به وجود می آمد و با آن نام وفعالیت می کرد انوقت دستگاه مذکور معنی و مفهوم پیدا می کرد. باید یاد اور شد که در علم منطق یک اصل است و ان اینکه اثبات شی ما عدا نمی کند، بناء بر این وقتی وزارت زن گفته شد زنان بیوه و خانواده های بی سرپرست را نیز شامل می شود. علاوه بر اینکه رسیدگی به امور زنان بی سرپرست و خانوادههای که مردانشان در جنگ به شهادت رسیده اند وظیفه وزارت شهداء و معلولین نیز هست. ایشان در جای دیگر از مقاله اش نوشته است: (این وزارت بی هدف به جای عمل، یک شعار خود فریب و بی مفهوم را در کمال نا هماهنگی با خویش تکرار می کند ... وزارت امور زنان اهداف بسیار مشخص دارد که تاکنون به برخی از ان اشاره شد اما اگر در عمل ضعیف بوده و فقط شعار می دهد باید گفت که متاسفانه نه تنها وزارت امور زنان بلکه اکثریت وزارتخانه با سابقه بیش از ۵۰ سال تشکیل در گرداب بی مسولیتی و سوء مدیریت دست و پا می زند. لیلا خرم در پایان مقاله اش می نویسد: (چون این شعار در دموکراسی غرب مود روز است و مود غرب را پی گرفتن برای جلوه دموکراسی امریست اجتناب نا پذیر ...) باید گفت نه تنها دموکراسی بلکه تیوری ها جامعه مدنی تفکیک قوار تشکیل احزاب سیاسي، صنعت سینما، برق، اتم، کمپیوتر، تلفن و عموماً سوغات خوشحال خواهم شد اگر شما راجع به تئوری دموکراسی غرب نه بلکه دموکراسی شرق چیزهای بنویسید تا مردم خوش باور به شمول خوانندگان روزنامه اراده از آن بهره مند گردند. در پایان از خانم لیلا خرم تشکر می کنم و ارزو دارم که امثال ایشان در جامعه فراگیر شود.

لومانی

منطق وزارت امور زنان منطق انحصار نیست

خواندنیهای جالب

متصدی صفحه : زهره

حق الوکاله

مردی متهم شد که اسبی را دز دیده است، پس از یک محکمه طولانی، هیات قضا رای به بیگناهی او دادند و متهم آزاد شد. پس از پایان محکمه مرد به قاضی مرا جعه کرده گفت: قاضی صاحب لطفاً حق مرا از وکیل مدافعم بگیرید! قاضی با تعجب گفت شما که در محکمه تبرئه شدید، مگر وکیل تان چه کرده که شما از اوشاکی هستند؟ مرد گفت: قاضی صاحب من آدم فقیری هستم و پولی ناشتم که بعنوان حق الوکاله به او بدهم، اسبی را که من دزدیده بودم بجای حق الوکاله برده است.

مار و دهقان

ماری در دیوار خانه دهقانی لانه داشت روزی از سوراخ خودش بیرون آمده طفل دهقان را گزید، طفل بیچاره تاب زهر نیاورده جان به جان آفرین تسلیم کرد؛ دهقان در صدد انتقام ازمار تبرش را آماده کرد و فردای آنروز که مار باز هم در صدد شکار و غذا بیرون آمد به وی حمله کرد، تصادفاً تبر به جای سر به دم مار فرود آمد و آنرا قطع کرد ولی مار توانست فرار کند، دهقان که وارش بخطا رفته بود با خودش اندیشید که مبادا روزی باز هم مار صحت یاب شده اینبار او را بگزد، بناً نان و نمکی را بر داشته نزدیک سوراخ مار گذاشت، مار که از درون سوراخ مراقب اوضاع بود، صدا زد همسایه، میان من و تو صلح حاکم بوده نمیتواند، زیرا تو فرزند خودت را و من دمم را هرگز فراموش نخواهیم کرد.

تا مرا دم وترا پسر یاد است
دوستی من و تو بر باد است.

در "اگر" نتوان نشست

مرد غریبی به شهر واردشده دنبال خانه یی میگشت تا به کرایه بگیرد، بدوستی برخورد و از او کمک خواست، دوستش اورا به خانه ای ویران برد که اتاق ها آن سقف نداشت و در و دیوار آن از بین رفته بود، همچنان نیکه خانه ویران را نشانی مرد غریب میداد می گفت: "اگر" سقف میداشت میتوانستی در آن و در کنار ما بمانی، "اگر" یک اتاق دیگر هم میداشت می توانستی همسرت را هم جابدهی، "اگر" دروپنجره میداشت می توانستی در آن آسوده بخوابی! مرد غریب گفت: در کنار دوستان بودن وسرپناه داشتن بسیار خوب است لیکن ای دوست گرامی در "اگر" نمی توان زنده گی کرد!

آن غریبی خانه می جست از شتاب
دوستی بردش سوی خانه خراب
گفت او این را "اگر" سقفی بدی
پهلوی من مر ترا مسکن شدی
هم عیال تو بیا سودی "اگر"
لیک ای جان در "اگر" نتوان نشست

دوگوش و یک زبان

حکیمی را پرسیدند چرا کمتر گویی و بیشتر شنوی؟
گفت: مرا دو گوش عنایت کرده اند و یک زبان یعنی دو چند آن که میگویی بشنو.
کم گوی و بجز مصلحت خویش مگو
وز هر چه نپرسدت کسی، پیش مگو
گوش تو دو دادند و زبان تو یکی
یعنی که دو بشنو و یکی پیش مگو

در بهشت

این حکایت را به مولوی نسبت میدهند که روزی به یاران میگفت: آواز رباب برای من صدایی در بهشت است.
منکری گفت: من هم همان آواز را می شنوم.
مولانا فرمود: آنچه من می شنوم آواز باز شدن در بهشت است و آنچه تو می شنوی آواز بسته شدن آنست.

معجزه

پس بی تربیتی دست بگونه ای که به زمین کشیش محترمی را افتاد، پسر از زمین گرفت ریا تمسخر و ادا برخاسته وبا اعتراض پرسید. پدر روحانی گفت: چرا به من سیلی ممکن است معجزه را زدید؟ کشیش گفت درد برای من شرح دهید، کرد پسرم، گفت واضح کشیش که متوجه منظور است که درد می کند، او شده بود با خو کشیش در حالیکه نسردی گفت البته خونسردی اش را پسرم، بیا پیش تا همچنان حفظ کرده بود معجزه را بتونشان دهم، افزود: اگر درد نمی وقتی پسر پیش آمد، کردمی شد گفت که این کشیش سیلی محکمی معجزه بود پسرم حال بصورت او نواخت، فهمیدی؟

یک مرد چنگی په از صد هزار

گویند روزی میان حیوانات جنگل روی این موضوع که کدام یک میتواند با تولید مثل و بدنیا اوردن چوچه های زیاد افتخار کند مناقشه بالاخره دعوی به سلطان جنگل شیر بردند شیر در حالیکه لب خند معنی داری بر لب داشت اشاره به ملکه اش گفت زن من در هفت سال یکبار بچه می اورد ، اما فراموش نکنید این بچه ها به تمام معنی یعنی شیر بچه ها میباشند .

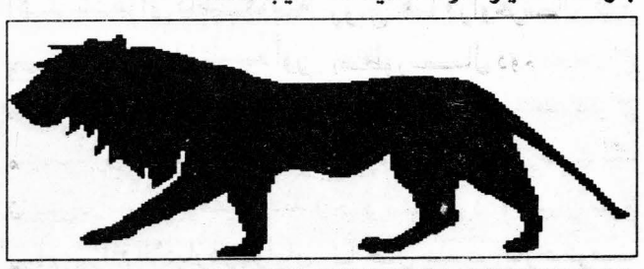

د نړی لوړ برج

په استرلیا کې په راتلونکی ورکول کیږی، دا برج به د کې د لوړ برج په جوړیدو سره هغه هیواد د سویلی ایالت به دغه هیواد وکولای شی نوی ولز په یوه لهری سیمه چې دوه سوه زره کورینو ته کې چې بورونگا نومیږی د ددغی لاری برښنا برابره ۲۰۰۶ میلادی کال تر پایه کړی. جوړ شی، په اوسنی وخت کې اینوایرون ویژن استرلیائي تر ټولو لوړ برج په نړی کې د شرکت په دی تکل کې دی کاناډا ملی برج دی چې دهغه چې په نړی کې د کار هیواد د تورنتو په ښار کې برابرولو د منابعو دپاره د لمر موقعیت لری که چیری دغه نه راستنیدونکی اززی دیوه استرالیائي برج جوړ شی، ډبر لوړ برج له لاری چې زر دهغه لوړ والی به د مټره جګوالی لری لاس ته کاناډا د ملی برج دوه راوړی. دا برج چې د ۵۶۰ برابره وی، دا ملیونو ډالرو په لګښت برج به وکولای شی جوړیږی، مصرف یې د چې دوه زره کورنیو استرالیا د هیواد له خوا ته برښنا ورکړی.

د نړی لوړ برج

په استرلیا کې په راتلونکی ۲۰۲۵ کال پوری به د ورکول کیږی، ځیړونکی راکوزه کړی، دا برج به د انسان د تګ وسایل هوډمن دی چې تر کې د لوړ برج په جوړیدو سره مریخ ته په بشپړه توګه ۲۰۱۵ م کال پوری د هغه هیواد د سویلی ایالت برابرشی، اروپائي انسان د تګ پروګرام به د نوی ولز په یوه لهری سیمه فضائي اژانس په نظر مریخ ته بشپړ کړی، کې چې بورونګا نومیږی د کې لری چې د انسان د ویل کیږی چې د انسان ۲۰۰۶ میلادی کال تر پایه پلی کولو په اړه دوه لیږل به مریخ ته دومره جوړ شی، په اوسنی وخت کې

دوه لسیزی وروسته په انسان مریخ ته ولاړ شی

مریخ پر ځمکه د یوی ځایونه د مریخ پر مخ د ډیر لګښت ولری چې ماشینی اډی جوړول به دوه فضائي بیړیو په نړیوالو مرستو ته به د انسان د پلی کولو لار توغولو سره چې انسان اړتیا وی. په دی سیاره کې به ونه لری پیدا کړی. پرانیزی. د اروپا همدا رنګه دا فضائي اروپا ددی چارو سرته فضائي اژانس (آسا) په بیړی به د مریخ د رسولو دپاره د امریکی، دی باور دی چې تر خاوری نمونه ځمکی ته روسي او چین مرستو ته سترګه په لاره ده.

اثر غذائی و شفائی پیاز

پیاز تقریباً تمام خواص سیر را در مصالحه فشار خون، مرض قند وبعضی امراض دیگر دارد و در استعمال خارج برای پانسمان زخمها اثر ضد عفونی (مکروب کش) و التیام دهنده دارد. پیاز که در تمام نقاط کشور ما به اندازه کافی کشت میگردد و خوشبختانه در خانواده ها هم مصرف زیاد دارد، منشاء اصلی آن نیز کشور ما و ایران خوانده شده است.

داکتر دامر میگوید: "پیاز در عین اینکه غذاست دوا هم است"

داکتر او کونسکی میگوید: "ما همچنان روی پیاز مطالعه میکنیم و عقیده داریم که روزی این گیاه ناچیز، مطمئن ترین وسیله برای درمان درد های بشر از کار در آید.

پیاز دارای صفات زیادی بوده و برای بسیاری تکالیف مفید میباشد اما عیب پیاز در این است که پس از خوردن آن بوی نا پسندی از دستگاه تنفس دفع شده موجب نا راحتی می شود، برای بر طرف کردن بوی بد پیاز ممکن است، یکدانه چار مغز میل نمائید و یا هم نان سوخته را بجوید.

حضور پوسته های اخاذی چه وقت خاتمه می یابد؟

صلاح الدین

مردم از این پوسته ها به ستوه آمده اند

عده ای ز دریوران وسایط نقلیه که مصروف انتقال مسافرین در شاهراه های که ولایات متعدد افغانستان را با هم ارتباط داده است، ادعا دارند که اخاذی های که از سوی پوسته های امنیتی در طول این جاده ها جریان دارد، آنها را مجبور ساخته تادست ازرانندگی بردارند ،به گزارش انستیتوت بین المللی گزارشدهی درمورد جنگ وصلح ،این پوسته ها ،تلاشی که پس ازسقوط حکومت دوکتورنجیب اله وبقدرت رسیدن مجاهدین درسال ۱۹۹۲ ،توسط فرماندهان محلی بوجودآمده است ،که امروزموجودیت شان افاده نوعی ازنافرمانی وعدم اطاعت ازدساتیرحکومت مرکزی را بخودگرفته است .

ومردم ازآن بستوه آمده اند .ناگفته نماندرژیم طالبان موفق به برچیدن این پوسته ها گردیده بودکه با سقوط طالبان درسال ۲۰۰۱ دوباره افرازشده اند.

آقای حامدکرزی رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان طی ماه سپتامبرخواهان رفع این پوسته ها با شمول پوسته های رسمی دولتی که وظیفه جمع آوری حق العبوررا اجرای نمودکردید .اما جنگ سالاران حاکم درمحلات که ازحمایت گروه های مسلح شخصی نیرومندترازقطعات اردوی ملی افغانستان برخوردداراند .درمجموع این فرمان وتقاضای رئیس اداره انتقالی اسلامی را نادیده پنداشتند.

خوشحال یکی ازین راننده گان میگوید ،توهین یک افسرپولیس دریکی ازدروازه های شهرکابل اورا وادارساخته است تادست ازپیشه اش ورانندگی بردارد وی اظهارمیدارد :"اوازمن خواست تاجواز سیر موتررا برایش بدهم، درحالیکه این کاربه افسران ترافیک ارتباط دارد نه پولیس موظف مسایل امنیتی ،من برایش نوت بیست افغانیکی تعارف کردم اوبا سیلی برروییم زدومرامتهم کرد که گویا اورا رشوه میدهم،سپس خودش ازمن چهل افغانی گرفت .حال مجبورم پیشه راننده گی را ترک کنم.می خواهم حرفه ای را انتخاب کنم که دیگر روی پوسته تلاشی را نبینم ."

حیات خان راننده دیگرادعا داردکه : "درتورخم پنجصدافغانی را سه پوسته ازمن گرفتند ،درجلال آباد سه پوسته دیگر ازمن دوصدوسی افغانی دیگر حصول کردند .درلغمان پوسته دیگری موترم را دوساعت توقف دادتابالاخره با پرداخت یکصدافغانی موفق به اخذ اجازه حرکت شدم، درهرکجامارامی چاپند ،فکر میکنند که ما ازپول ساخته شده ایم .

اما مومن خان آمرپوسته تلاشی پولیس که موظف تلاشی بخاطرجلوگیری ازورودافراد مشکوک واسلحه به شهر کابل است میگوید :"درگذشته تلاشی کارافرادپولیس بوداما اکنون این وظیفه را مردمان محلی قرای همجوارجاده هادروازه هاانجام میدهند اینهامعاش معین ندارندودرمقابل وظایفی که اجرامیدارندرانده ها مبلغ ۱۰-۲۰ افغانی برایشان میپردازد ."امابرای موجودیت پسته های تلاشی غیر قانونیکه درخارج ازشهر کابل ایجادشده وتفنگ داران آنرا به ماشین چاپ پول تبدیل نموده اند تابرای ول خرجی های شان مدرکی را درآمدی داشته باشند هیچ مورد واستدلالی وجود ندارد عجب گل رئیس حق العبورشاهراه ها درزون جنوب درجریان یک دیدارازولایت پکتیاگفت.که پوسته های حق العبورظرف سه ماه قبل ازآنکه فرمان آقای حامد کرزی آنها را لغوکند مبلغ پنجصدهزارافغانی عواید شانرا تحویل حساب بانکی دولت نموده بودند وی افزوده است "ماگرفتن حق العبورازعراده جات را متوقف ساخته ایم اما فرمان دهان محلی به این کارادامه میدهند."

رازمحمد باشنده ولسوالی سید کرم که با لاخره بواسطه مردم (عوام)بقتل رسیدیکی ازاین فرماندهان محلی بودکه باداشتن کنترول برراه های تجارتی میان افغانستان وپاکستان خیلی ثروت اندوخته بود ،وی به پیمانه ایکه پولدار شده بود به همان اندازه نفرت مردم را به خودش کمایی کرده بود تابالاخره مردم ازاوانتقام کشیدند .باوجودآنهم اخاذی خاتمه نیافته است برادران رازمحمد برگشته اند وبا استفاده ازهمان پوسته ها که برادرشان تاسیس کرده بودبه تلاشی واخاذی مصروف اند.

بسیاری ازرانندگانیکه درطول وعرض کشوررفت وبرگشت دارند شکایت می نمایندکه آنها به چارمرجع جریمه میپرازند .که عبارتنداز:مالیه ثابت دولت بخاطر ترانسپورت ،مالیه شهرداری که دربعضی محلات با وجود فرمان قطع آن توسط آقای کرزی ،هنوزهم وجوددارد ،پوسته های تلاشی ورشوه برای پولیس ،که ازین جمله ضرف وصرف مرجع اول یعنی مالیه ثابت دولتی ،قانونی ومجازاست .

یکی ازافراد مربوط به فرمانده محلی موظف درپوسته تلاشی واقع درشاهراه گردیز خوست میگوید ،مادراین پوسته سی وپنج نفرکارمی کنیم ،قوماندان ما را اجازه داده است که مصارف مانرا ازعراده جات بنام حق العبورتدارک نماییم .مومن خان افسر پولیس دراین رابطه میگوید ،بعضی مردمان محلی هنوز هم ازعراده جات بنام حکومت پول اخذمیدارند .ما برتمام راه کنترول نداریم .ما اصلاً وسایل آنرا نداریم که راه ها را منظماً گزمه کنیم

زه د خان نوکریمه

مشوکل

وړي تړئ ګرزمه د ځانه بی خپریمه
زه د خان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
نوکریمه د خان - اخته یمه په ځان
د خان بابا لپاره زه تیر شوي د خپل سریمه
- زه د خان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
زه یمه د خان په غم - خان دي د خپل ځان په غم
دي په ما اباد دي - زه يې په طبعه برابر یمه -
زه د خان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
خان بابا موټر لري - زوي يې لنډ کروزر لري
یوئي سر کاری دي، ددي نورو هم خبریمه
زه دخان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
یو کورئي کابل کې دي - بل يې پیښور کې دي.
اوسي په دوبی کې، وایې غم کې د کشور یمه -
زه دخان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
لګیا په تجارت دي - په غم کې د ملت دي ؟
موږه تری هیر شوي یو، نو ځکه در په دریمه -
زه د خان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
ننخوا می نس ډکئ دئ - تن مې وچ لرګئ دئ.
په یو اختر ئي را ګړي بیا معطل تر بل اختر یمه
- زه د خان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
خان وائي پیسی لرم - نوي او زړي لرم.
نوي زړي پریږده اوس په غم کې د ډالریمه
زه د خان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
نوم مې مستوګل آشنا - آواز مې د بلبل آشنا
چرسیان زمایاران دي - زه د ټولو سر لښکریمه
زه د خان نوکریمه - زه د خان نوکریمه
خان وائي ګذاره کوه - شولي خوره او پرده کوه
دربار ته ځه راځه، چې زه ژوندي پدي هنریمه -
زه د خان نوکریمه - زه د خان نوکریمه

جلایش فعالیت های سیاسی محمود طرزی برای حصول استقلال در برک های (سراج الاخبار افغانیه)

نوشته کاندیداکادمیسن

سرمحقق در کنتر سامیه عبادی

اکثر شعرای تاجیک به پیروی ازاشعار تنبیه آور سراج الاخبارشعرها میسروده اندوجوانان تاجیک آنرا ازبرمیکردند پیام سراج الاخباردرجوانان ما و راالنهر تاثیرات نغرونیکو داشت "

اما درهندوستان ایران وکشورهای عثمانی نیز مطالب سراج الاخباراقتباس میشد.

تااینکه در۱۹۱۴نایب السلطنه هندتوقف نشر چنین مقالات را ازامیر تقاضا کرد .ولی سراج الاخبار درراه که روان بود به پیش میرفت ومینوشت روس ها دراوخرسال دوم (منظورسال دوم سراج الاخباردخول سراج الاخبارافغانیه درممالک خود منع نمود وازسال سوم تا حال چندین بارحکومت انگلیس به هند نیز تشبثات واقدامات مجددانه درخصوص قلع وقمع این گرامی نامه ازبیخ وبن کوشش شده ومیشود حتی دراین روزها بعضی مسموعاتی دایر شده است که سراج الاخبار افغانیه درهندوستان به قرارسابق آزادانه سیروسیاحت نمیتواند .بسیار خوبست نتواند...بلی اگر سراج الاخبار افغانیه یک جریده رسمیه دولت وترجمان افکارسیاسی حکومت میبوددرآن حال خبر ازپیشرفت ومقاصد همان مدعی چیز دیگر بحث نمیراند ... اما این حق سراج الاخبار افغانیه راهم باید تسلیم بکنند که ناشراین گرامی نامه نسلابه نسلاافغان است ودرمملکت آزاد افغانستان ودولت مستقله آزاد افغانستان ...صرف برای بیداری وآگاهی ملت افغانستان طبع ونشر میشود .حالاانصاف فرمائید ...که ملت شما یک دانه اخبارزبرای ده میلیون نفوس داشته باشد وآنهم برموافق منسوبات ضمیر دولت های قلم بجنباندکه فعلاً با اسلام به جنگ وقتال مشغول باشند.

ای جوانان وطن مرده های ما می گویند اززیر زمین که ای پسرها وقت مردن وزمان غیرت است مبارزه محمودطرزی وجوانان افغان درراه آزادی وطن درمقابل سیاست استعماری انگلیس زینت بخشای صفحات درخشان تاریخ کشورماست .

In this issue:

1- Creativity and understanding of Afghan women
2- Who is the responsible?
3- Poem
4- Entertainments page
5- When will the illegal check points disappear?
6- Afghans expect this year a peaceful one
7- And news

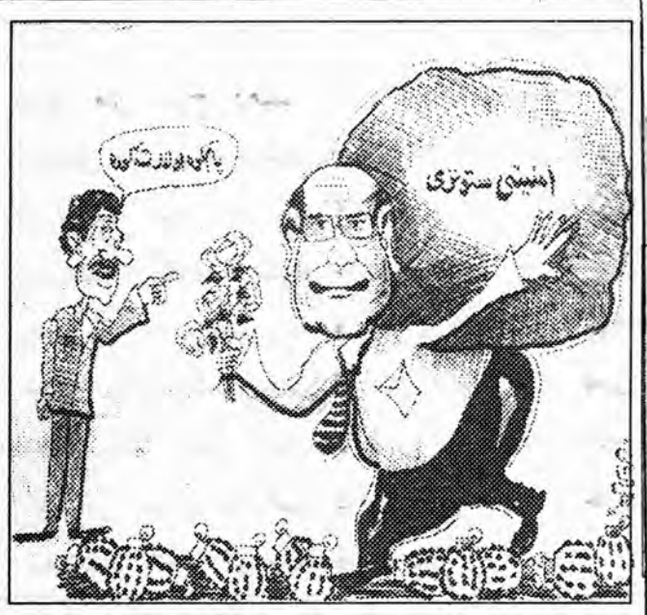

ERADA Daily

ارادہ در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد

آدرس: پروان مینه (سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد)
تلیفون موبایل: ۰۷۰۲۲۴۷۸۷
۰۷۰۲۷۹۳۰۴

Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud; Chief Editor: Zuhoor Afghan
Mobil Phone: 070224787 070279304

قیمت یک شماره ۲ افغانی

زیر نظر هیئت تحریر نشرمی شود

ارادہ
د افغان نشراتي مرکز خپرونه

صاحب امتیاز د موسس: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: ظهور افغان
سکرترمسوول: سید محمد "عادل"
معاون: اسماعیل "تیمور"

اندیشه و عقاید مطرح شده از سوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوزودیزاین :محمدجمیل "امیري" چاپ مطبعه مرکزنشرات افغان